

ANUL I No. 6.

Joi 10 Martie 1916.

SUMARUL :

Politica de Hienă . . . *I. Petrovici*

Realism politic . . . *Petre Andrei*

România neutră . . . *Radu Serban*

Germanofilismul

nostru . . . *N. V. I. Rîmniceanu*

Cronici

CUVANTUL

REVISTĂ
POLITICĂ
SĂPTĂMÂNALĂ

PREȚUL 20 BANI
ABONAMENTUL 10 LEI PE AN

Red. și Adm. la d. C. Sturdza, str. L.-Catargiu 39

937615 — I A Ș I —

Iași.—Institutul de Arte Grafice N. V. ȘTEFANILĂ & C.

BIBLIOTECA
DOCUMENTARI
ORAȘUL FIATRA NEAMȚ

POLITICA DE HIENĂ

Una din formulele colorate, cu care dl. Take Ionescu a făcut mare rău țării, a fost desigur și formula : *Politică de hienă*.

A făcut rău, punând într'un conflict acut, velleitățile firești de expansiune națională, cu năzuințe cavaleresti ; instinctul de neam, cu unele aspirații ideale ; egoismul sacru, cu precepte de etică înaintată,—și aceasta la un moment când nu trebuie să vorbească și când, de fapt, nu vorbește nicăiera, oricât e lumea de civilizată, decât glasul intereselor proprii de conservare și împuternicire, suspendându-se orice alte preocupări.

Cu ajutorul acelei expresii pitorești s'a răscolit din umbra în care steteau înghemuite, năzuințele de umanitarism și conduită cavaleriească—pe care le-au depus în conștiințe atâtea veacuri de civilizație—aducându-le împotriva tocmai a acelor interese care trebuie și la noi să primeze astăzi, după cum pretutindeni, primează în mod suveran.

Ce însemnează acea formulă, se știe. Ea zugrăvește o politică prin care țara noastră ar pândi momentul prielnic, pentru a se arunca asupra unuia din vecinii care au jefuit-o de provincii, în trecut ; politica ce ținând seamă de șanse și de circumstanțe, ne-ar duce, *fie la dreapta, fie la stânga*, după cum se vor desemna sortii de câștig.

Aceasta s'ar chema o politică de hienă și ar fi nedemnă de urmat. În fața ei, ca o protestare, se ridică politica d-lui Take Ionescu, care a fixat, în mod imutabil, directiva noastră, independent de ce se petrece și de ce va fi să fie.

Din capul locului, o observație.

Dl. Take Ionescu a fost dintre aceia care în viața

sa, a practicat cu deliciu politica de... hienă, și aceea chiar în împrejurări, când putea să fie exclusă, cum este de pildă în politica internă.

N'a fost Domnia-șă acela care a stat mereu la răspântia celor două partide de guvernământ, pentru a apuca, după cum îi dictau interesele personale, fie la dreapta, fie la stânga? Nu este Domnia-șă acela care îmbrățișă fie concepția liberală, fie pe cea conservatoare, după cum îi dictau avantajele de moment?

Cât despre politica externă, n'a fost Domnia-șă acela, care pentru a dobândi rectificarea de graniță, în 1913, de la Bulgari, a insistat să se trimeată armata română la Adrianopol, spre a le da acestora ajutor? Până la urmă—se știe—am câștigat Quadrilaterul, pornind *în contra* Bulgarilor, și... fiind ministru tot dl. Take Ionescu. Dar asta n'a însemnat: ori la dreapta, ori la stânga? Alături de cineva, sau împotriva lui, numai să câștigăm? Dl. Take Ionescu a fost de regulă foarte liber cu morala, atunci când dânsa era o preocupare obștească; în schimb s'a făcut gardianul ei fanatic, astăzi când evenimentele mondiale au suspendat-o și când pentru anume chestii, ea nu-și mai are locul nicăiri.

Astăzi din înălțimea unor principii pe care le-a îmbrățișat de circumstanță, ametește lumea cu vorbe mari și răsunătoare, o pune în dileme sufletesti deplasate, îi creiază ezitații primejdioase și,—fulgerând o atitudine politică, care de fapt e singura rezonabilă,—amenință să fulgere,—zăpăcind lumea—întreg esafodagiul speranțelor noastre, prin care, voim să adăogăm cel puțin o aripă, la vechea și insuficienta casă părintească: țara noastră, în actualele ei hotare.

Fiind-că vrem și admitem sporirea țării *în orice parte* avem aspirații legitime,—facem politică de hienă; fiindcă nu înțelegem să iertăm pe *nimeni* din acei care și-au însușit bunurile noastre,—facem politică de hienă; fiindcă, jefuiți de dânsii în momentul când ne-au știut slabi, pândim și noi momentul când vor fi mai slabi,—facem politică de hienă: fi-

încă nu procedăm cu cartea de morală în mână, când e vorba să reluăm lucruri care ne-au fost *furate* și se țin cu brutalitate, — facem politică de hienă; fiindcă nu înțelegem să ne micșorăm, la un moment când ne-am putea mări, — facem politică de hienă; fiindcă te silești a-ți da bine seama pe care provincie o poți desrobi, și unde îți poți face întâiu datoria, — cu asta faci politică de hienă!

A condamna această politică însemnează a pune în atârnare o intervenție a țării tale *numai* de doi factori: de dorința care te stăpânește și de dreptul pe care îl ai.

Însă de fapt această intervenție trebuie să mai atârne încă de un factor: MOMENTUL.

Nimeni nu poate să conteste că acest de-al treilea factor a fost totdeauna hotărâtor.

Drepturile noastre asupra Ardealului, Basarabiei și Bucovinei, nu sunt numai de la începutul acestui război. Compătimirea noastră pentru frații din țări străine, e iarăși de vreme îndelungată.

Pentru ce însă nu s'a trecut nici Carpații, nici Prutul, mai demult? Răspunsul este unul singur: fiindcă s'a așteptat ca asupritorii noștri să fie la strâmtoare, fiindcă nu era *momentul!*

Dar chiar în decursul războiului de față, când s'au pus pe tapet revendicările noastre cu mai multă tărie, cei mai înfocați quadrupliști, — după cum a relevat și dl. C. C. Arion la Cameră — n'au cerut intervenția noastră *ori-când*, ci numai la anume *momente*.

Intr'ucât drepturile mele, țară, nu mi le pot valorifica ori-când, sunt nevoită să pândesc momentul și când am mai multe direcții de acțiune, *să-mi aleg acea direcție pentru care momentul s'a prezentat*.

Am greșit în prevederile mele, să am puterea s'o recunosc; dar, în nici un caz, chiar dacă păstrez încă speranța previziunii juste, nu-mi e permis să declar prealabil, ca, *ori-ce va fi să fie*, nu trebuie a se merge decât numai în direcția, împrejurul căreia cristalizasem speranțele mele personale!

Momentul, zeu implacabil, acestuia trebuie să

ne inchinăm de voe, de nevoe. Intr'un război de dimensiuni mai mici, cum ar fi unul curat balcanic, am fi până la un punct în stare să *creiăm* noi un moment. Dar într'o conflagrație uriașă ca aceasta de față, momentul ni se impune. Nu-l putem aduce,—il așteptăm. Iar în cazul situației noastre, când avem două direcții egal de legitime și, amândouă, cu perspective frumoase, să pândim pentru care din ele a sosit momentul și să veghem dacă nu cumva momentul pe care l-așteptam pentru una, n'o fi venit pentru cealaltă.

O fi semănând aceasta cu aceia ce face hiena, se poate. Dar cum nu poți fi om decât între oameni, între hiene, rămâne să fii hienă. Aceasta o cere *realismul* politic, care are însă un mare dușman în țara noastră,—în beția vorbelor sonore și într'o sensibilitate, excelentă în alte ocazii, dar absolut deplasată azi.

Dl. Take Ionescu a caracterizat la Cameră—c'o exactitate contestabilă de altfel—războiul de față, ca o luptă dintre puterile reacțiunii și democrația în naintată.

Cu mai multă dreptate putem caracteriza lupta care trebuie dusă în această țară, ca o luptă între școala pozitivă a faptelor și acea romantică a frazelor. Această din urmă școală, reprezintă o treaptă de evoluție înapoiată, care nu poate să nu fie depășită, care a și fost în parte depășită, dar care are reveniri impetuoase, întoarceri ofensive, mai ales când își găsește o întrupare așa de puternică, cum este, fără contestare, personalitatea Domnului Take Ionescu.

Că până la urmă școala pozitivă va fi și la noi victorioasă, n'avem nici o îndoială. Dea Domnul numai, ca victoria ei să nu vie prea târziu!

I. Petrovici

REALISM POLITIC

În discuțiile asupra politicii externe se pune atâta patimă, se deplasează atât de mult terenul discuției în cât adesea se picrde din vedere tocmai obiectul. ei Argumentele pro și contra tezei susținute sunt adesea cu totul departe de a o confirma sau infirma. Aceasta e datorită faptului că judecata e calăuzită mai mult de dorințe și preferințe, de cât de realitate,—iar cecece dovedim adesea, sunt tocmai aceste preferințe. Prin urmare se fac mai mult judecăți de preferință, decât de realitate. Aceasta este greșala cea mare. Politica, prin sine, nu poate fi decât realistă. În politică nu trebuie să se pornească dela *ceea ce am dori*, ci de la *ceea ce este* către cecece am dori. Idealul către care te îndrepti, pe care vrei să-l realizezi, trebuie să pornească de la o bază reală și pe cale reală, nu imaginară sau dorită. Prin urmare în urmărirea înfăptuirii unui ideal trebuie să plecăm dela realitate. În acest sens politica unui stat trebuie să fie realistă. Bine înțeles că un stat are năzuințe, idealuri; acestea sunt norme de acțiune, care trebuie să-i determine faptele. Prin urmare politica are scopuri date de morală, are idealuri etice. Trebuie însă să pornească dela realitate, chibzuind asupra mijloacelor celor mai potrivite pentru realizarea acelor idealuri. Să vedem cum se înfățișează idealurile noastre față de realitatea pe care trebuie să o avem mereu înainte. Știut fiind că idealul cultural al omenirii a dobândit o formă concretă oare cum în evoluția sa, în idealul statului național, toate popoarele tind să fie state naționale. Noi suntem un astfel de stat, dar avem încă frați subjugați, pe care vrem să-i alipim statului nostru. Idealul nostru național este acela al reîntregirii totale și complete a neamului nostru. Frații noștri sunt supușii unor imperii mari, ce sunt în dușmănie; ei își varsă sângele mai mult ca alte neamuri, pentru o cauză ce nu e lor. Ne sunt tot așa de scumpi Basarabeni ca și Transilvănenii și Bucovinenii, îi dorim și pe unii și pe alții—i-am alipi pe toți acum, dar aceasta nu se poate. Deci idealul întregirii complete e înlăturat pentru un moment și atunci ne rămâne de ales.

Greșala de neertat, ce se comite acum, e faptul că unii fac o valorificare între diferitele direcții ale acestui ideal; unii încearcă să desconsidere Basarabia, aruncând cuvinte chiar grele, lipsind de mila lor pe acei cari au drept egal ca toți ceilalți.

Noi nu disprețuim și nu desconsiderăm nimic. Transilvania ne trebuie tot așa de mult ca și Bucovina și Basarabia. Poate că unele ne oferă avantaje mai multe ca altele,

dar, acum ni se impune constrângătoarea realitate. Pe care să o luăm? În ce direcție să ne îndreptăm? Și atunci idealul ne entuziasmează, dar realitatea ne constrânge. Totuși și realitatea nu o vedem toți la fel. De ce? Pentru că preferințele noastre ne-o falsifică, pentru că vedem cu ochii tulburi, și poate pentru că încă nu e destul de clară situația războiului.

În orice caz *realitatea* trebuie să ne determine pe noi, ea trebuie să ne arate drumul de urmat. De unde rezultă *politica de posibilități*. Aceasta nu este o politică de hiene, nici de lașitate, ci e o *politică realistă*, care e a tuturor statelor.

Se poate răspunde însă că noi—prin intervenția noastră—am fi putut ajuta la schimbarea sau la determinarea clară a realității, a situației războiului. Aceasta ar fi fals; nu trebuie să exagerăm puterile noastre. Noi nu putem schimba situația. Au pierit atâtea armate în luptă, în cât armata noastră n'ar fi făcut altceva decât ar fi slăbit întrucâtva un dușman, care încă rămâne tare. Politica realistă însă ne arată hotărât calea posibilului.

Politica de posibilități nu este însă o *politică pasivă*, din contra, ea cere intrarea noastră în război, nu însă alături numai decât de Rusia sau de Germania.

Dacă e posibil, cu Rusia, — dacă nu, contra Rusiei. În orice caz stând pe loc noi pierdem. Chiar dacă nu pierdem nimic din teritoriul actual, suntem amenințați pentru viitor în ceea ce privește și teritoriul și idealul nostru. Din acest război, dacă înving puterile centrale, Bulgaria se mărește, ne egalează în totul și atunci pretențiile ei asupra Dobrogei cresc și forța, trecutul lor, le dă îndrăsneala cuceritorului. Pe de altă parte Ungurii se vor întări și mai mult în Transilvania și desigur că Ardelenii nu vor sta pe roze. Dacă însă ne mărim și noi, păstrăm un echilibru mai mult sau mai puțin constant: *Ar fi cea mai mare nosocotință a renunța, la Basarabia, dacă nu putem lua Ardealul.*

Argumentul *imposibilității morale* de a merge cu puterile centrale nu are nici o valoare.

Am văzut că e moral să tinzi către idealul tău—în ori ce parte ar fi el—urmând calea care te duce către dânsul. Ar fi imoral când am renunța la Ardeal, dar o știu Ungurii destul de bine că nu vom renunța nici odată; drepturile pe care le cerem pentru Transilvania sunt chiar un semn al gândurilor noastre. Nu renunțăm la nimic—luăm ce putem, fie Ardealul, fie Basarabia, după cum va hotărâ o soartă mai puternică decât noi. Este o imposibilitate morală să stăm deoparte — sau să zicem: dacă nu Ardealul, nu vrem nimic. Pasul făcut către realizarea unei părți din ideal este începutul realizării întregului ideal. e afirmarea vo-

inței noastre ferme, de a trăi ca neam. de a lua ce e al nostru dela oricine.

Politica de posibilități este o adevărată politică națională. Întru cât nu se inspiră decât de interesele noastre. Nu simpatia Franței, nu ideia de liberare a națiunilor—nu ideea-luri așa de mari—nu interese atât de umanitare,—ci politica aceasta mai modestă, mai egoistă: statul și neamul nostru înainte de toate. Statele mai mici trăesc numai dacă știu să se afirme. Statele mari sub scutul ideilor acestor mari ascund tot egoismul lor, căci profită de împrejurări întotdeauna. Germanii au spus tare „necesitatea nu cunoaște legi“, și au lucrat în consecință—ceilalți s'au revoltat, dar au lucrat la fel. Grecia ne este pildă. Dece deci să fim noi arbitri morali ai omenirii? Dece să nu recunoaștem ceea ce e natural? Intâi noi—interesele noastre naționale,—și apoi ceilalți. Nici un stat din cele mari nu apără din simpatie interesele noastre. Noi suntem, pentru unii o *pedică*, pentru alții o *necesitate*. Fiecare își vede de interesele sale, deci și noi să nu le pierdem din vedere pe ale noastre.

Aceasta e politica de posibilități. Si-acum,—numiți-o cum vreți—, politică de hiene, de lașitate, de oportunism,—ea rămâne însă o *politică realistă, activă, națională*.

Petre Andrei

România neutră

Dl. Bratianu n'are hârtii...

Astăzi—după plastica expresie a d-lui Argentinu la Senat—astăzi puțin se interesează ce gândeste cărmaciul, fiindcă astăzi cărma e ruptă și atârână de capriciul valurilor, să ajungem ori nu sănătoși la liman...

E neîndoios că izbucnirea războiului european a dat naștere, la noi, unei dezorientări dureroase, dar perfect explicable.

Dorinței nestăpânite de a ne arunca peste Carpați, pentru dezrobirea Ardealului visat de veacuri, i se opunea în cealaltă platană a balanței, amintirea dureroasă a răpirei de la 78 și spectrul primejdiei slave, de veacuri temută.

Atunci a venit Consiliul de Coroană. Bătrânii ță-

rii, autoritățile parlamentului, cărmuitorii de cluburi, s'au adunat, pentru a potoli neliniștea publică și a curma nehotărârea.

Dar a venit primul ministru al țării și a declarat că nu are garanțiile necesare, că nu are destule hârtii la mână, pentru a lua o hotărâre; iar Consiliul a proclamat expectativa și a însărcinat pe dl. Brătianu să obțină hârtiile trebuincioase.

*

În timpul acesta armatele rusești, sfărâmând orice rezistență, amenință să coboare în câmpiile Ungariei. Sigură de victorie, Rusia refuză să semneze garanțiile cari i se cereau. Neavând însă hârtiile, dl. Brătianu prelungeste expectativa.

În acel moment, primul ministru și țara, erau aproape de acord: el găsea că Rușii înaintează prea repede,—ea, că tratativele d-sale înaintau prea încet. După înfrângerea Rușilor în Carpați, a ajuns până la noi, profanii, ecoul exploziei de bucurie a primului nostru ministru: „Nu vor fi învingători fără noi!”

Nu. Dar dacă vor fi bătuti—cu noi?

După această înfrângere începe faza ridicolă, prostească, fără scuză, a politicei noastre. Dl. Brătianu, a cărui viață întreagă e întemeiată pe principiul „minimului de sforțare”, voise să introducă această axiomă în cărmuirea politicii externe. Plănuiise să intervie în ultima clipă, destul de târziu ca să nu mai întâmpinăm o rezistență serioasă, dar destul de devreme totodată ca să se pară că aducem aliaților un serios ajutor.

Primejdioasă echilibristică!

Fiindcă, iată ce se întâmplă: ca să prinzi o astfel de clipă trecătoare, trebuie să fii deja cu armata acolo, pe câmpia de luptă. Altfel—soarta armelor se poate întoarce. Până să primești tu știre de acolo că, dacă nu întri azi, mâne e prea târziu; până să te găsească ori să nu te găsească știrea la minister; până să alerge după tine la Florica; până să te dezmeticești din somn, până să te speli, pân' să-ți iai cafeaua: pân' să pricepi de ce e vorba; pân' să mo-

bilizezi, pân' să treci muntii, până s'ajungi, — vezi: Germanii d-tale, pe cari îi știai în Carpați, sunt pe drumul Moscovei și al Petersburgului.

Atunci, ce să faci? Te oprești dincoace de 'culme— și faci tranșee!

Toate acestea, fiindcă dl. Brătianu n'avea hârtii.

*

N'avea hârtii, dar avusese, până în acest moment o politică: politica așteptării ultimului moment. După înfrângerea rusească, n'a mai avut nici una. A rămas uluit, om fără resort și fără vlagă, incapabil de a lua o hotărâre în fața neașteptatului.

Ceia ce face pe marii generali, ca și pe marii oameni de stat, este repeziciunea hotărârilor în fața neprevăzutului. Fire semeață, dar incompletă, d. Brătianu e dintre oamenii în stare să cârmuiască o armată sau o țară, atâta timp cât totul se desfășoară după prevederile lor și după planul chibzuit de-acasă,—dar cari rămân uluiți și pierduți, atunci când evenimentele își bat joc de măiastra clădire a închipuirii lor.

După zdrobirea Rușilor, d. Brătianu trebuie să fi jăcut aproximativ mutra fetitei din fabula lui Lafontaine „Perrete et le pot au lait”, —când, scăpând ulciorul cu lapte, care avea să-i aducă, printr'o serie de combinații jericite, bucurie și avere, rămâne așa, haihuie, cu ochii împaienjenși de lacrimi, privind la fărâmiturile ulciorului.

Ca și fata din poveste, d. Brătianu își pusese toată nădejdea într'un ulcior. Și n'ar trebui să-l ocărâm pentru durerea lui de copilandru visător, dacă D-sa nu s'ar fi îndărătnicit, fără ulcior, să rămână la putere.

*

Toate acestea, fiindcă d. Brătianu n'a avut la timp—hârtiile trebuincioase.

Azi le are, dar nu mai știe ce să facă cu danșele...

Astăzi puțin ne interesează ce gândește cârmaciul, fiindcă astăzi cârma e ruptă și atârână de capriciul naturilor, să ajungem ori nu cu bine în port..

Radu Șerban

Germanofilismul nostru...

Un prieten, om cum se cade și de ispravă mi-a zis: „De oarece, d-voastră cei de la „Cuvântul” admiteți ipoteza că *nemții* ar putea să învingă, faceți o politică germanofilă, deci contrară legitimilor noastre aspirațiuni!”

Cum vedeți, după bunul meu prieten, politica noastră este antinațională, prin faptul că prepară opinia publică și pentru cazul când puterile centrale vor învinge, — așa ca să se facă alăturarea noastră de dânsesele cu ușurință, iar acțiunea României să dea maximum de forțe posibile în vederea măririi țării.

Dacă ar fi puțini ca prietenul meu cari să creadă în felul acesta, acest articol n'ar avea nici un rost. Inșă strigătul meu este cu prisosință îndreptățit, căci pericolul este mai mare de cât îl credem noi; iar amicul meu — care-i un om inteligent — aș putea zice că-i un tip reprezentativ al unei mari părți din opinia noastră publică orășenească (de cea sătească voi vorbi altă dată), întrucât ne arată felul ei „*sui generis*”, *specific* de a vedea rostul României în cadrul conflictului european. *Pentru această opinie publică România trebuie să fie numai alăturarea cu Multipla înțelegere, care va învinge!...*

— Dar dacă nu va învinge? Dacă vor dicta pacea puterile centrale?

— Nu se poate domnule!... A, te-am înțeles, ești germanofil!... Nu. Eu nu vă înțeleg!... Vite-te domnule la Franța, Italia... surorile noastre mai mari, Ginta latină, domnule!...

Așa îți vorbește, pe nerăsuflăte, iar tu trebuie să taci. Și dacă îndrăznești să zici:

— M'aș bucura din tot sufletul dacă vor învinge surorile noastre căci ne vom mări și noi cu Ardealul, cu frumosul Ardeal; dar dacă se întâmplă contrarul?... Dacă...

— Fugi, domnule, cu teama d-tale!... Să învingă *boșii* aceia de nemți, pintenaii de unguri?... D-ta trebuie să fii beat dacă ți se năzărește așa ceva...

Și dacă-ți spun mai mulți că ești beat, te duci binisor și te culci! Eu n'am să merg să mă culc, ci voi căuta să discut cu amicul meu în coloanele acestei reviste, care-i tot atât de germanofilă ca și dânsul.

Mai întâi trebuie s'o spunem—că și germanofilii și francofilii sau rusofilii, au la baza afirmărilor lor mai mult simple prefeții, dorinți individuale, simpatii și antipatii. Unii—la începutul conflictului european—își vânturau credința pe piețele publice și prin cafenele, că nemții vor fi în cincisprezece zile la Paris; alții—mai în urmă—au crezut în înfometarea Germaniei. Mulți au râs bine de tot când li se afirma că Bulgaria va intra în război alături de puterile centrale și că Rușii vor fi prăvăliți spre Kiew...

Dar câte credințe și afirmări n'au fost desmintite de evenimente, cu logica lor ineluctabilă și contrară multor simpatii!...

Ce poate fi mai omeneste posibil decât ipoteza că puterile centrale ar putea învinge?... Am putea noi—prea mici și nu îndeajuns de consolidați—cu aspirații prea mari în raport cu forțele noastre, să împiedecăm realizarea acestui eveniment? Firește că nu!... Dar nici să vegetăm în pasivitate și neutralitate usque ad finem! ci să căutăm să mai ne săltăm din nevoi, adică să ne mai mărim cu pământ, care a fost trup din trupul nostru.

În primul rând revendicări avem de formulat de la ambele grupări cari sunt în luptă. Pământ românesc se află sub două stăpâniri străine, precum se știe de orice român.

În al doilea rând suntem de acord că *tot* nu putem să luăm de odată, precum suntem iarăși de acord că noi trebuie să ieșim măriți din acest războiu, căci cel puțin un vecin se va mări și întări lângă noi.

Deci trebuie să ne mărim cu *ori și cine, ori și cum* și în detrimentul *oricui*. Interesele noastre obiective și naționale cer această mărire în zilele acestea de prefacere și cumplită frământare.

Unii vor obiecta că politica aceasta de pândă este

imorală. Noi răspundem că politica de pândă—in cazul nostru—este o politică de oportunitate și de necesitate, deci o politică chibzuită și patriotică.

Lumea romană este triumful oportunității. Romanii priveau totul prin prisma oportunității și viața lor formează cel mai frumos capitol al istoriei civilizației. Roma recunoștea și cinstea numai ceea ce avea un scop. Însăși religiunea era determinată de oportunitate. Romanii adorau pe zeii lor nu pentru că erau zei, ci pentru că obțineau ceva de la ei: *protezione*. Zeii erau scopuri însuflețite—zice Ihering.

Și întru cât ar fi imorală politica noastră, care are de scop să mărească țărișoara aceasta cu orice mijloc, dat fiind că pământurile ce le revendicăm ne-au fost rășluite de către actualii lor deținători? Suntem imorali dacă cerem *unire și dreaptă înțelegere* a nevoilor noastre de la toți românii, pentru ca atunci când se va înclina balanța într'o parte, noi să ne aruncăm cu toate forțele acolo și să dezrobim frați ce așteaptă mereu o viață liberă și națională?... Și oare aceasta este o politică germanofilă?

Se poate—ziceam—să fie învingătoare Germania. Atunci, întrebăm pe cei care au crescut opinia publică numai cu gândul într'o anumită direcție, care au asmuțat această mare parte a opiniei publice tocmai contra învingătorului, cu ce mijloace își va susține România drepturile ei înaintea Tribunalului păcii?... Nimeni nu ne va da nici cel mai mic ajutor.

Franța de pe acum e nemulțumită de noi. Dl. Clemenceau spunea zilele trecute că s'a săturat de platonismul României—Franța vrea altfel de dragoste.

*

Ne-am menținut în neutralitate și am crezut și dorit victoria Multiplei înțelegeri, iar operă pozitivă am făcut insultând Germania și manifestând față de dânsa o ură neînțeleasă!... Cu sprijinul faptelor acestora vom sprijini revendicările noastre în ziua păcii? Căci atitudinea noastră dușmănoasă față de Germani, ca și neutralitatea noastră, le prinde de minune duș-

manilor noștri firești: Rușilor, Ungurilor și Bulgarilor.

Ungurii își vor întări nesupărați statul național unitar în dauna elementului românesc decimat pe câmpiile de luptă;

Rușii vor avea un pretendent mai puțin rădicat contra lor;

Iar Bulgarii își îndeplinesc idealul național, cerând și poate acordându-li-se, Dobrogea întreagă românească, de la o Românie mică, umilită, neutră și fără nici un sprijin!..

Toate aceste ipoteze sunt pentru cazul victoriei puterilor centrale. Noi ne pregătim și pentru această zi. Iar de va răsări ziua dorită de amicul meu și de toți cei din jurul lui, n'am motive de cât să mă bucur și să strig: Trăiască Ardealul pentru dezrobirea căruia vom lupta însuflețiți de cel mai sfânt patriotism!

* *

Prietenul meu —nădăjduesc—că a înțeles din tot ce-am spus, ~~atunci~~ de cât predica unui germanofilism de care mă bănuia. A văzut, dacă a *vroit* să vadă, că noi cei de la „Cuvântul” am pus deasupra simpatiilor și antipatiilor noastre, dragostea de țara aceasta îndecajuns de necăjită și care nădăjduște ca fiii ei de astăzi să-i făurească zile mai senine și mai calde!.. Pentru aceia trebuie ca toți românii să fie uniți și pătrunși de înțelegerea aspirațiilor naționale. Unirea aceasta formează o forță puternică în lupta de mâne, în războiul pe care-l predicăm și care-i un *purum piurumque bellum*... cum ziceau strămosii noștri de pe malurile gloriosului Tibru!..

Dixi et animam..

N. V. I. Rîmniceanu

C R O N I C A

❖ *In decursul săptămânii s'au produs două interviewuri : al D-lui Simeon Mândrescu și al D-lui Mișu Cantacuzino.*

Dl. S. Mândrescu a anunțat țării o nouă Federație, în care va înrola și femei. Scopul, este lupta pentru cucerirea Ardealului. Fărăste această luptă își va face un punct de onoare, în a nu fi ne-seama de nici o circumstanță, în a neglija complect faptele, evenimentele, situația, și a exclude ori-ce altă direcție, ori-care va fi legitimitatea ei. In această privință, o spunem cu toată durerea, ori-ce iluzie este exclusă.

Dl. Mișu Cantacuzino, probabil pentru a paraliza efectul unei întruniri publice, în care Basarabia fusese și ea pomenită, a dat un interview. D-sa a reeditat cunoscutele teorii că Basarabia nu se poate cuceri, că în ori-ce caz nu se poate păstra, că o cooperare cu puterile centrale e o imposibilitate morală, etc. etc.

Interviewul D-lui Mișu Cantacuzino este un catalog complect al tuturor ineptiilor cu care s'a amețit spiritul public de un an și jumătate și o nouă silință, ca în cazul când puterile centrale vor fi victorioase, țara noastră să iasă cât mai scăzută și cât mai pereclitată.

❖ „Dimineața“ publică un rezumat al discursurilor ținute de d. Sasonow și de d. Filipescu, cu prilejul banchetului oferit de Colonia română din Petersburg în onoarea celui din urmă : „d. Filipescu a răspuns că majoritatea poporului român e de partea aliaților, totuși nu se trece cu vederea însămnatele sforțări și nemai pomenitele desfășurări de forțe ale inamicului“.

Așteptăm confirmarea acestor cuvinte, pentru a releva însemnătatea lor, dat fiind cine le-a spus și față de cine au fost spuse.

❖ Sub un pseudomin pe care l-am discusut ușor, „Unirea“ se ocupă iarăși de noi, într'un articolaș pe care îl relevăm numai pentru a face deosebirea între dânsul și articolele apărute în ultimele numere

Acelea erau semnate de d. Emandi; acesta se tine la adăpostul prudent al anonimatului. Acelea încercau o discuție obiectivă; acesta însură injurături. Acelea erau scris într'o românească limpede; acesta e scris într'o limbă din care extragem următoarea muștră :

„Dumnealor toți dela revista politică“ îmbrace în expresie o haină de reci observatori, cari caută agenții provocatori, ai demenței internaționale, cu obiective foarte perfecționate în laboratorii necunoscute de alții. Vin cu spirit rece, ca o emanație de înghețată de vanilie, și în vorbe aromate cearcă să inece sau o

ignoranță a faptelor, sau o idee de care se rușinează ei singuri”.

Acelea se puteau discuta, chiar când erau greșite; acesta nu se poate citi nici de cine îl aprobă.

Acelea erau scrise de un om de treabă; acesta e scris de d. Gr. Popa.

C. G. S.

**DEPOZITUL CENTRAL AL REVISTEI
AGENȚIA BRĂNIȘTEANU
(EXPEDIȚIE)
STR. SF. IONICĂ 5, BUCUREȘTI**

D-Sale

D......
